

Määräykset ja ohjeet 4/2019

Virtuaalivaluutan tarjoajat

Dnro

FIVA 12/01.00/2019

Antopäivä

14.6.2019

Voimaantulopäivä

1.7.2019

Lisätietoja

Digitalisaatio ja taloudellinen analyysi/Digitalisaatio ja pankkipalvelut

FINANSSIVALVONTA

puh. 09 183 51

etunimi.sukunimi@finanssivalvonta.fi

finanssivalvonta.fi

Määräysten ja ohjeiden oikeudellinen luonne

Määräykset

Finanssivalvonnan määräys- ja ohjekokoelmassa ”Määräys”-otsikon alla esitetään Finanssivalvonnan antamat määräykset. Määräykset ovat velvoittavia oikeussääntöjä, joita on noudatettava.

Finanssivalvonta antaa määräyksiä ainoastaan määräyksenantoon valtuuttavan lain säännöksen nojalla ja sen asettamissa rajoissa.

Ohjeet

Finanssivalvonnan määräys- ja ohjekokoelmassa ”Ohje”-otsikon alla esitetään Finanssivalvonnan tulkintoja lainsäädännön tai muun velvoittavan sääntelyn sisällöstä.

”Ohje”-otsikon alla on lisäksi suosituksia ja muita toimintaohjeita, jotka eivät ole velvoittavia. Ohjeissa on myös kansainvälisten ohjeiden ja suositusten noudattamista koskevat Finanssivalvonnan suositukset.

Ohjeen kirjoitustavasta ilmenee, milloin kyseessä on tulkinta ja milloin suositus tai muu toimintaohje. Ohjeiden kirjoitustapaa sekä määräysten ja ohjeiden oikeudellista luonnetta on selvitetty tarkemmin Finanssivalvonnan verkkopalvelussa.

[Finanssivalvonta.fi > Sääntely > Määräysten ja ohjeiden oikeudellinen luonne](#)

Sisällysluettelo

1	Soveltamisala ja määritelmät	4
1.1	Soveltamisala	4
1.2	Määritelmät	4
2	Säädöstausta ja kansainväliset suositukset	5
2.1	Lainsäädäntö	5
2.2	Euroopan unionin direktiivit	5
2.3	Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuudet.....	5
2.4	Kansainväliset suositukset.....	5
3	Tavoitteet.....	7
4	Asiakasvarojen suojaaminen ja säilyttäminen.....	8
4.1	Kaikkien asiakasvarojen säilyttämistä ja suojaamista koskevat määräykset ja ohjeet.....	8
4.2	Asiakasvaroihin kuuluvien varojen säilyttäminen	9
4.3	Asiakasvaroihin kuuluvien virtuaalivaluuttojen säilyttäminen ja suojaaminen	10
5	Asiakkaan tunteminen ja riskienhallintajärjestelmät.....	12
6	Siirtymä- ja voimaantulomääräykset	14

1 Soveltamisala ja määritelmät

1.1 Soveltamisala

Näitä määräyksiä ja ohjeita sovelletaan seuraaviin Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 5 §:ssä tarkoitettuihin muihin finanssimarkkinoilla toimiviin:

- virtuaalivaluutan tarjoajista annetun lain (572/2019) 2 §:ssä tarkoitettuihin virtuaalivaluutan tarjoajiin.

1.2 Määritelmät

Näissä määräyksissä ja ohjeissa käytetään jäljempänä seuraavia määritelmiä:

- *Valvottavalla* tarkoitetaan kaikkia edellä luvussa 1.1 todettuja määräysten ja ohjeiden soveltamisalaan kuuluvia valvottavia;
- *Ilmoituksella* tarkoitetaan virtuaalivaluutan tarjoajista annetun lain 5 §:n mukaista rekisteri-ilmoitusta;
- *Virtuaalivaluutalla* tarkoitetaan virtuaalivaluutan tarjoajista annetun lain (572/2019) 2 §:n 1 momentin 1 kohdassa määriteltyä virtuaalivaluutaa;
- *Virtuaalivaluutan tarjoajalla* tarkoitetaan virtuaalivaluutan tarjoajista annetun lain (572/2019) 2 §:n 1 momentin 2 kohdassa määriteltyä toimijaa;
- *Virtuaalivaluuttaan liittyvällä palvelulla* tarkoitetaan virtuaalivaluutan tarjoajista annetun lain (572/2019) 2 §:n 1 momentin 6 kohdassa tarkoitettu palvelua;
- *Rahanpesulla* tarkoitetaan rikoslain (39/1889) 32 luvun 6–10 §:ssä tarkoitettua toimintaa;
- *Terrorismin rahoittamisella* tarkoitetaan rikoslain 34 a luvun 5 ja 5 a §:ssä tarkoitettua toimintaa;
- *Ilmoitusvelvollisella* tarkoitetaan rahanpesulain 1 luvun 2 §:n 1 momentin 8 a kohdassa tarkoitettua virtuaalivaluutan tarjoajaa;

2 Säädoستاusta ja kansainväliset suositukset

2.1 Lainsäädäntö

Näiden määräysten ja ohjeiden aihepiiriin liittyvät seuraavat säädökset:

- laki virtuaalivaluutan tarjoajista (572/2019)
- laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä (444/2017, jäljempänä myös ResL tai rahanpesulaki))
- laki Finanssivalvonnasta (878/2008, jäljempänä myös FivalL)
- laki rahanpesun selvittelykeskuksesta (445/2017).

2.2 Euroopan unionin direktiivit

Näiden määräysten ja ohjeiden aihepiiriin liittyvät seuraavat Euroopan unionin direktiivit:

- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/849 rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2005/60/EY ja komission direktiivin 2006/70/EY kumoamisesta (jäljempänä neljäs rahanpesudirektiivi).
- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2018/843 rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen annetun direktiivin (EU) 2015/849 ja direktiivien 2009/138/EY ja 2013/36/EU muuttamisesta (jäljempänä viides rahanpesudirektiivi).

2.3 Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuudet

Finanssivalvonnan oikeus antaa velvoittavia määräyksiä perustuu seuraaviin lain säännöksiin:

- virtuaalivaluutan tarjoajista annetun lain 11 §:n 2 momentti
- virtuaalivaluutan tarjoajista annetun lain 11 §:n 4 momentti
- virtuaalivaluutan tarjoajista annetun lain 13 §:n 4 momentti.

2.4 Kansainväliset suositukset

Näiden määräysten ja ohjeiden aihepiiriin liittyvät seuraavat rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen vastaisen toimintaryhmän Financial Action Task Forcen (FATF) suositukset ja ohjeet:

- International Standards on Combating Money Laundering and the Financing of Terrorism & Proliferation - The FATF Recommendations (julkaistu 16.2.2012)

- FATF Guidance for a Risk-Based Approach to Virtual Currencies (julkaistu kesäkuu 2015).

3 Tavoitteet

- (1) Määräyksiin ja ohjeisiin on koottu virtuaalivaluutan tarjoajia koskevat Finanssivalvonnan määräykset, ohjeet, suositukset ja tulkinnat asiakasvarojen säilyttämiseen sekä asiakkaan tuntemiseen ja rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseen ja selvittämiseen liittyvien säännösten noudattamisesta.
- (2) Määräysten ja ohjeiden tavoitteena on ohjeistaa markkinoille tuloa ja tehostaa rekisteröitymisprosessia sekä ohjeistaa markkinoilla toimimista. Määräyksissä ja ohjeissa tuodaan esille ne seikat, joihin Finanssivalvonta laissa säädettyjen vaatimuksien lisäksi erityisesti kiinnittää huomiota, kun se arvioi, täyttääkö rekisteri-ilmoituksen tehnyt luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö virtuaalivaluuttoihin liittyvien palvelujen tarjoamiselle asetetut edellytykset. Rekisteröinnin edellytysten tulee täytyä yksityisen elinkeinonharjoittajan tai yhteisön koko toiminnan ajan.
- (3) Määräysten ja ohjeiden tavoitteena on selkeyttää virtuaalivaluuttojen asemaa asiakasvaroina ja säännellä ja ohjeistaa asiakasvaroihin kuuluvien virtuaalivaluuttojen suojaamista ja asianmukaista säilyttämistä.
- (4) Finanssivalvonnan tehtävänä on valvoa, että sen valvottavien asiakkaan tuntemisen menettelytavat ja riskienhallintajärjestelmät täyttävät lakien asettamat vaatimukset. Valvottavalle, ja jos valvottava on oikeushenkilö, sen johtoon kuuluvalle henkilölle voidaan määrätä rahanpesulain 8 luvussa säädetty hallinnollinen seuraamus rahanpesulain mukaisten velvollisuuksien laiminlyönnistä.

4 Asiakasvarojen suojaaminen ja säilyttäminen

- (5) Virtuaalivaluutan tarjoajan asiakasvarat voivat käsittää virtuaalivaluuttoja ja varoja.
- (6) Varoilla tarkoitetaan tässä luvussa ja luvuissa 4.1 ja 4.2 käteistä, tilille kirjattua raha-arvoa ja sähköistä rahaa.
- (7) Virtuaalivaluutan tarjoajien asiakasvarojen suojaamisvelvollisuus korvaa muun muassa sitä, ettei virtuaalivaluutan tarjoajille ole säädetty omien varojen vähimmäisvaatimusta.
- (8) Riskiarviolla tarkoitetaan tässä luvussa ja luvuissa 4.1, 4.2 ja 4.3 asiakasvarojen suojaamista ja säilyttämistä koskevaa riskiarviota.
- (9) Luvussa esitettyjen määräysten ja ohjeiden tavoitteena on seuraavien seikkojen toteutuminen:
- valvottava suojaa virtuaalivaluuttojen vaihtamiseksi vastaanotetut varat ja virtuaalivaluutat;
  - valvottava säilyttää virtuaalivaluuttojen vaihtamiseksi vastaanotetut varat niin, ettei ole vaaraa niiden sekoittumisesta toisen palvelun käyttäjän, palveluntarjoajan tai sen omiin varoihin;
  - kunkin asiakkaan virtuaalivaluutat on pystyttävä luotettavasti erottelamaan muiden asiakkaiden virtuaalivaluutoista ja virtuaalivaluutan tarjoajan omista virtuaalivaluutoista;
  - valvottava seuraa valvottavan asiakasvarojen suojaamisessa ja säilyttämisessä toteutuneita häiriöitä ja virheitä sekä niiden aiheuttamia vahinkoja.

4.1 Kaikkien asiakasvarojen säilyttämistä ja suojaamista koskevat määräykset ja ohjeet

- (10) Tietojärjestelmät tarkoittavat tässä luvussa ja luvussa 4.3 valvottavan asiakasvaroihin kuuluvien virtuaalivaluuttojen vastaanottamiseen, säilyttämiseen ja luovuttamiseen käyttämiä tietojärjestelmiä.
- (11) Kontrolleilla tarkoitetaan tässä luvussa ja luvussa 4.3 sellaisia menettelytapoja, joilla varmistetaan, että toiminta saavuttaa tavoitteensa. Kontrolleja ovat kaikki toimenpiteet, joiden tarkoituksena on häiriöiden, puutteiden, virheiden ja väärinkäytösten ennaltaehkäisy, havaitseminen ja vähentäminen. Esimerkkejä kontrolleista ovat täsmätykset, "neljän silmän periaate" eli kahden käsittelijän periaate sekä vastapuolten vahvistusten vertailu omaan sopimusdokumentaatioon.
- (12) Virtuaalivaluutan tarjoajista annetun lain 11.4 §:ssä on säädetty, että Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä asiakasvarojen säilyttämisestä ja suojaamisesta.

MÄÄRÄYS (kohdat (13)-(17))

- (13) Valvottavan on laadittava riskiarvio asiakasvarojen säilyttämisestä ja suojaamisesta.
- (14) Riskiarvion tulee sisältää tarpeelliset selvitykset siitä, kuinka asiakasvarojen suojaamisesta ja säilyttämisestä huolehditaan toiminnan harjoittamisen lopettamisen tai liiketoiminnan siirron yhteydessä. Riskiarvion tulee sisältää myös suunnitelma asiakasvarojen palauttamiseksi edellä kuvatuissa tilanteissa.
- (15) Valvottavan tulee määritellä asiakasvarojen vaihtamiseen ja säilyttämiseen liittyville prosesseille toipumisajat eli pisin sallittu katko, joka ei vielä häiritse toimintaa. Prosesseille on suunniteltava

vaihtoehtoiset toimintamallit ja toipumismenettelyt toiminnan katkosten varalta. Erityisesti on varmistettava, että liiketoiminnan toipumisen kannalta tärkeät tiedot ovat palautettavissa ajan tasalle.

- (16) Valvottavan on pidettävä kirjaa omista varoistaan ja asiakasvaroistaan. Valvottavan on varmistettava kirjanpidon eheys, saatavuus ja luottamuksellisuus. Tietojärjestelmiin on rakennettava kontrollit, jotka mahdollistavat kirjanpidon ja säilytyksessä olevien varojen täsmäytyksen.
- (17) Valvottavan on määriteltävä asiakasvarojen suojaamiseen ja säilyttämiseen liittyvät olennaiset prosessit. Valvottavalla on oltava riittävät kontrollit, jotka varmistavat asiakasvarojen asianmukaisen suojaamisen ja pienentävät käsittelyyn liittyvät henkilöriskit hyväksyttävälle tasolle.

OHJE (kohdat (18)-(19))

- (18) Toimintoja ulkoistettaessa on kiinnitettävä huomiota siihen, että Finanssivalvonnalla on Finanssivalvonnasta annetun lain 24 §:n 2 momentin nojalla salassapitosäännösten estämättä oikeus saada tarkastettavakseen valvonnan kannalta tarpeelliset tiedot valvottavan asiamiehenä toimivan yrityksen taikka valvottavan toimeksiannosta tämän kirjanpitoon, tietojärjestelmään tai riskienhallintaan taikka muuhun sisäiseen valvontaan liittyviä tehtäviä hoitavan yrityksen toimipaikassa.
- (19) Finanssivalvonta suosittaa, että toimintoja ulkoistettaessa edellä mainittu tarkastusoikeus kirjattaisiin ulkoistamista koskeviin sopimuksiin.

4.2 Asiakasvaroihin kuuluvien varojen säilyttäminen

- (20) Virtuaalivaluutan tarjoajan on talletettava varat tilille keskuspankkiin, talletuspankkiin tai muussa valtiossa toimiluvan saaneeseen talletusten vastaanottamiseen oikeutettuun luottolaitokseen taikka vähäriskisiin ja helposti rahaksi muutettaviin arvopapereihin tai muihin sijoituskohteisiin, jos varoja ei ole siirretty varojen vastaanottamista seuraavana työpäivänä.
- (21) Virtuaalivaluutan tarjoajista annetun lain 11.2 §:n mukaan Finanssivalvonta antaa määräykset siitä, milloin arvopaperia tai muuta sijoituskohdetta voidaan pitää vähäriskisenä ja helposti rahaksi muutettavana.

MÄÄRÄYS (kohdat (22)-(23))

- (22) Varat voidaan asiakkaan nimenomaisella suostumuksella sijoittaa ETA-valtiossa rekisteröidyn Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/65/EY (sijoitusrahastodirektiivi) tai Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/61/EU (vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajista annettu direktiivi) edellytykset täyttävän tai muutoin valvonnan kohteena olevan ja rahalaitossektorin taseesta annetun Euroopan keskuspankin asetuksen (EU) N:o 1071/2013 2 artiklan vaatimukset täyttävän rahamarkkinarahaston rahasto-osuuksiin.
- (23) Jos varat talletetaan kohdassa (22) tarkoitettuihin sijoituskohteisiin, virtuaalivaluutan tarjoajan on harkittava erityisesti asiakasvarojen hajauttamistarvetta ja noudatettava riittävää ammattitaitoa, huolellisuutta ja varovaisuutta varat säilyttävän rahamarkkinarahaston valitsemisessa ja säännöllisesti arvioitava asiakkaiden varojen säilyttämiseen liittyvien vaatimusten täyttymistä.

OHJE (kohta (24))

- (24) Finanssivalvonta suositaa, että mikäli virtuaalivaluutan tarjoaja tallettaa varat tilille keskuspankkiin, talletuspankkiin tai muussa valtiossa toimiluvan saaneeseen talletusten vastaanottamiseen oikeutettuun luottolaitokseen, virtuaalivaluutan tarjoaja tallettaisi virtuaalivaluuttaan liittyvän palvelun käyttäjiltä tai toiselta virtuaalivaluuttaan liittyvän palvelun tarjoajalta virtuaalivaluuttojen vaihtamiseksi vastaanotetut varat seuraaviin kohteisiin:
- maksuliiketili tai vastaava lyhytaikainen tili keskuspankissa; tai
  - avista-ehtoinen tili suomalaisessa talletuspankissa; tai
  - avista-ehtoinen tili ETA-alueella toimiluvan saaneessa talletusten vastaanottamiseen oikeutetussa luottolaitoksessa.

4.3 Asiakasvaroihin kuuluvien virtuaalivaluuttojen säilyttäminen ja suojaaminen

- (25) Asiakasvaroihin kuuluvien virtuaalivaluuttojen säilyttäminen ja suojaaminen tarkoittavat virtuaalivaluuttojen luonteen vuoksi yleensä yksityisten salausavainten luotettavaa säilyttämistä ja suojaamista.
- (26) Kaikki tässä luvussa esitetyt määräykset ja ohjeet koskevat soveltuvin osin myös muita kuin tietojärjestelmäpohjaisia asiakasvaroihin kuuluvien virtuaalivaluuttojen suojaamis- ja säilyttämismekanismeja.
- (27) Virtuaalivaluutan tarjoajista annetun lain 11.4 §:ssä on säädetty, että Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä asiakasvarojen säilyttämisestä ja suojaamisesta.

MÄÄRÄYS (kohdat (28)-(35))

- (28) Asiakasvaroihin kuuluvista virtuaalivaluutoista saa olla säilytyksessä julkiseen tietoverkkoon kytketyssä järjestelmässä vain sellainen määrä, jonka menettämisen valvottava pystyy riskiarvion perusteella kattamaan.
- (29) Vaihtamiseksi vastaanotettujen asiakasvaroihin kuuluvien virtuaalivaluuttojen käsittelyyn liittyvät tiedot, palvelut, tietojärjestelmät ja tietoliikenne tulee suojata ja palvelujen saatavuus tulee varmistaa hallinnollisilla, teknisillä ja muilla toimenpiteillä. Valvottavan tietojärjestelmien tietoturvalisuuden tason on oltava riittävä valvottavan toiminnan luonteeseen ja laajuuteen, tietoturvaohjeiden vakavuuteen sekä yleiseen tekniseen kehitystasoon nähden.
- (30) Valvottavalla tulee olla tarvittava osaaminen, organisaatio ja sisäinen valvonta virtuaalivaluuttojen käsittelyyn liittyvän tiedon tallentamista, siirtämistä, käsittelemistä ja arkistoinnista varten. Jos näitä toimintoja ulkoistetaan, tulee valvottavan varmistua siitä, että ulkoistettujen palvelujen toimittaja noudattaa tässä luvussa esitettyjä periaatteita.
- (31) Tietojärjestelmiin pääsyä tulee valvoa. Myös tietojärjestelmissä käsiteltävien tapahtumien kiistämättömyys sekä keskenään kommunikoivien osapuolten tunnistaminen ja todentaminen on hoidettava asianmukaisesti. Lisäksi tietojärjestelmissä käsiteltävät tapahtumat tulee voida jäljittää aukottomasti.
- (32) Tietojärjestelmiin liittyvät keskeiset riskit sekä niiden hallintakeinot tulee dokumentoida ja tarvittavat kontrollit tulee rakentaa riskien hallitsemiseksi.

- (33) Tietojärjestelmille tulee laatia toipumissuunnitelmat, joissa kuvataan, kuinka tietojärjestelmät saadaan toimintakuntoon häiriötilanteessa.
- (34) Tietojärjestelmien varmuuskopiot ja mahdollinen tietojenkäsittelyn varakeskus tulee sijoittaa niin kauas varsinaisesta tietojenkäsittelykeskuksesta, että tiedot ja niiden varmistukset eivät voi tuhoutua samanaikaisesti.
- (35) Asiakasvaroihin kuuluvien virtuaalivaluuttojen suojaamiseksi käytössä olevat yksityiset salaussavaimet on säilytettävä riittävän turvallisesti.

OHJE (kohdat (36)-(38))

- (36) Finanssivalvonta suositaa, että asiakasvaroihin kuuluvista virtuaalivaluutoista olisi säilytyksessä julkiseen tietoverkkoon kytketyssä järjestelmässä vain sellainen määrä, jonka menettämisen valvottava pystyy riskiarvion perusteella kattamaan omin varoin, vakuutuksella tai muulla vastaavalla järjestelyllä.
- (37) Julkiseen tietoverkkoon kytketty järjestelmä tarkoittaa esimerkiksi niin sanottua hot wallet –säilytystä.
- (38) Finanssivalvonta suositaa, että valvottava huolehtisi riittävän tietoturvallisuuden varmistamiseksi ennen palvelun käyttöönottoa ja palvelua tarjotessaan ainakin seuraavista asioista:
- Tietojärjestelmiä rakennettaessa on otettu huomioon varajärjestelyt, joilla varaudutaan toiminnassa tai järjestelmässä esiintyviin häiriöihin ja katkoihin vaihtoehtoisilla toimintamalleilla tai järjestelmillä. Varajärjestelyjä ovat esimerkiksi tietojenkäsittelyssä ja tietoliikenteessä tarvittavien tärkeiden komponenttien kahdentaminen ja varmuuskopioiden ottaminen.
  - Tietojärjestelmäkohtaiset tietoturvatestaukset ja -katselmukset on tehty ja tietojärjestelmien turvatason ja mahdollisten häiriöiden jatkuva seuranta ja raportointi on järjestetty. Turvakatselmuksella tarkoitetaan systemaattista tietojärjestelmän, palvelun tai toiminnan turvallisuustason tutkimista sen varmistamiseksi, että tavoitteeksi asetettu turvallisuustaso on saavutettu.
  - Tietojärjestelmiä testataan säännöllisin väliajoin ja varsinkin järjestelmämuutosten jälkeen. Havaitut turvallisuuspuutteet korjataan välittömästi.
  - Tietojärjestelmät sekä niiden tarvitsemat tietoliikenneyhteydet on suojattu sen varalta, että ne yritetään esim. tukkia palvelunestohyökkäyksillä. Tietojärjestelmät on varustettu pääsynvalvontamekanismeilla ja valvottava on huolehtinut, että käyttövaltuuksien hallinta on järjestetty asianmukaisesti.
  - Ulkoinen verkko on erotettu turvajärjestelyillä valvottavan sisäisestä verkosta.

5 Asiakkaan tunteminen ja riskienhallintajärjestelmät

- (39) Virtuaalivaluutan tarjoajista annetun lain 13.1 §:n mukaan virtuaalivaluutan tarjoajan on tunnettava asiakkaansa. Virtuaalivaluutan tarjoajan on tunnistettava asiakkaan tosiasiallinen edunsaaja ja henkilö, joka toimii asiakkaan lukuun, sekä lisäksi tarvittaessa todennettava näiden henkilöllisyys.
- (40) Virtuaalivaluutan tarjoajista annetun lain 13.2. §:n mukaan virtuaalivaluutan tarjoajalla on oltava riittävät riskienhallintajärjestelmät, joilla se voi arvioida asiakkaista toiminnalleen aiheutuvia riskejä.
- (41) Asiakkaan tuntemisesta on lisäksi voimassa, mitä säädetään rahanpesulaissa (ResL).
- (42) Virtuaalivaluutan tarjoajista annetun lain 13.4 §:n mukaan Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitetuista asiakkaan tuntemisessä noudatettavista menettelyvoista ja 2 momentissa tarkoitettusta riskienhallinnasta.
- (43) Virtuaalivaluutan tarjoaja on rahanpesulaissa tarkoitettu ilmoitusvelvollinen. Ilmoitusvelvollisen tulee muun muassa
- laatia rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskiarvio (ResL 2 luvun 3 §);
  - tuntea asiakkaansa (ResL 3 luku);
  - ilmoittaa epäilyttävistä liiketoimista ja terrorismin rahoittamisen epäilyistä rahanpesun selvittelykeskukselle (ResL 4 luvun 1 §); ja
  - järjestää työntekijöiden koulutus ja suojeleminen sekä laatia toimintaohjeet lain säännösten noudattamisen varmistamiseksi (ResL 9 luvun 1 §).
- (44) Asiakas on tunnistettava ja tämän henkilöllisyys todennettava vakituista asiakassuhdetta perustettaessa. Satunnainen asiakas on tunnistettava ja tämän henkilöllisyys todennettava, jos liiketoimen suuruus tai toisiinsa kytkeytyvien liiketoimien suuruus on yhteensä vähintään 10 000 euroa (ResL 3 luvun 2.1 §).
- (45) Asiakkaan tuntemisesta on voimassa Finanssivalvonnan standardi 2.4 *Asiakkaan tunteminen - rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estäminen*. Standardissa määritellään muun muassa se, ketä on pidettävä ilmoitusvelvollisen vakituisena ja muuna kuin vakituisena (satunnaisena) asiakkaana.

OHJE (kohdat (46)-(51))

- (46) Finanssivalvonta suosittaa, että virtuaalivaluutan tarjoajalla olisi asiakkaan tuntemiseksi ja tämän toiminnan seuraamiseksi käytössään tietojärjestelmäpohjainen analyysiohjelma, jos harjoitettavan liiketoiminnan luonne ja laajuus tätä riskiarvion perusteella edellyttää. Virtuaalivaluutan tarjoajan tulisi käyttää analyysiohjelman avulla saatua tietoa myös arvioidessaan asiakkaista toiminnalleen aiheutuvia riskejä.
- (47) Etätunnistamiseen liittyvästä tehostetusta tuntemisvelvollisuudesta säädetään ResL 3 luvun 11 §:ssä.

- (48) Finanssivalvonta suosittaa, että virtuaalivaluutan tarjoaja käyttäisi ResL 3 luvun 11 §:ssä tarkoitettuna luotettavana lähteenä asiakkaan henkilöllisyyden todentamiseksi hankittaville lisäasiakirjoille tai -tiedoille esimerkiksi viranomaisten ylläpitämiä rekistereitä, kuten esimerkiksi väestötietojärjestelmiä.
- (49) Finanssivalvonta suosittaa, että valvottavalla olisi käytössään menetelmiä, joilla se voi tarkistaa asiakkaan etätunnistamisen välityksellä antamat tiedot.
- (50) Finanssivalvonta suosittaa, että mikäli virtuaalivaluuttaan liittyvän palvelun tarjoaja sallii asiakaidensa siirtää palveluun tai siirtää palvelusta virtuaalivaluuttoja hyödyntäen toiminnallisuuksia, joiden ilmeinen tarkoitus on hävittää virtuaalivaluuttojen alkuperä, otettaisiin tämä huomioon rahanpesua ja terrorismin rahoittamista koskevassa riskiarviossa. Esimerkki tässä tarkoitetusta toiminnallisuudesta on niin sanottu mikseri. Rahanpesulain 3 luvun 4.3 §:n mukaan liiketoimeen liittyvien varojen alkuperä on tarvittaessa selvitettävä.
- (51) Finanssivalvonta suosittaa, että mikäli virtuaalivaluuttaan liittyvän palvelun tarjoaja itse tarjoaa osana palveluaan edellä kuvattuja toiminnallisuuksia, joiden ilmeinen tarkoitus on hävittää virtuaalivaluuttojen alkuperä, otettaisiin tämä huomioon rahanpesua ja terrorismin rahoittamista koskevassa riskiarviossa.

6 Siirtymä- ja voimaantulomääräykset

- (52) Se, joka on virtuaalivaluutan tarjoajista annetun lain voimaan tullessa harjoittanut kyseisen lain mukaan rekisteröintiä edellyttävää toimintaa, saa jatkaa toimintaansa Suomessa ilman rekisteröintiä 1 päivään marraskuuta 2019. Määräystä sovelletaan tällaiseen toimijaan 1 päivästä marraskuuta 2019 lukien.
- (53) Rahanpesulakia sovelletaan ilmoitusvelvolliseen 1 päivänä joulukuuta 2019 lukien.